

Evropski sud naložili sprovođenje delotvorne i efikasne istrage kako bi se otkrili i kaznili počinioci zlostavljanja koje se nesumnjivo desilo.

2.2. Upotreba sile od strane državnih organa.

Policijski službenici sredstva prinude mogu upotrebljavati pod uslovima i na način propisan Zakonom o policiji i Pravilnikom o tehničkim obeležjima i načinu upotrebe sredstava prinude, a zaposleni u službi obezbeđenja u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija pod uslovima i način propisan Zakonom o izvršenju krivičnih sankcija (ZIKS) i Pravilnikom o merama za održavanje reda i bezbednosti u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija. I propisi koji se odnose na policiju i oni koji se primenjuju na upotrebu sile u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija propisuju da se sredstva, odnosno mere prinude primenjuju u skladu s načelom srazmernosti (čl. 11, st. 2 i 3 i čl. 36 Zakona o policiji; čl. 127, st. 2 i 3 ZIKS) i propisuju da se o svakoj upotrebi sredstava prinude mora sačiniti izveštaj koji se radi ispitivanja njene zakonitosti dostavlja nadređenima (čl. 86 Zakona o policiji i čl. 130, st. 4 ZIKS) i određuju koje podatke izveštaj mora da sadrži.

ZIKS takođe predviđa i da se neposredno nakon primene mere prinude, izuzev mere vezivanja, obavezno mora izvršiti lekarski pregled osobe prema kojoj je mera primenjena. Izveštaj lekara, koji sadrži i navode lica prema kome je mera prinude primenjena o načinu nastanka povreda, i mišljenje lekara o povezanosti pri-menjene mere i nastalih povreda, uz izveštaj službe obezbeđenja dostavlja se zatim upravniku zavoda, koji ga onda prosleđuje direktoru Uprave za izvršenje krivičnih sankcija (čl. 130, st. 3 i 4).

Propisi koji regulišu upotrebu sredstava prinude od strane policije ne predviđaju takvu obavezu, niti je policajcima data bilo kakva instrukcija u vezi s pitanjem u kojim situacijama nakon upotrebe sredstava prinude treba pozvati lekara. Ipak, u praksi se retko dešava da lice ne bude pregledano od strane lekara nakon upotrebe sredstava prinude. Nacionalni preventivni mehanizam (NPM) je tokom 2014. godine obišao nekoliko policijskih uprava (Subotica, Sombor, Beograd, Sremska Mitrovica, Valjevo, Smederevo i dr.) gde je u gotovo svakom pregledanom predmetu o upotrebi sredstava prinude pronašao i izveštaj lekara. Lekarski pregled se u najvećem broju slučajeva prilaže nadležnom starešini uz izveštaj koji sačinjava policajac koji je sredstvo prinude upotrebio. Međutim, u nekim zdravstvenim ustanovama lekari odbijaju da ostave svoj nalaz policiji, pravdajući takvo postupanje zaštitom privatnosti pacijenta.

Propisano je i da se lekarski pregled ponavlja između dvanaestog i dvadeset četvrtog sata od primene mere, tako da se uz izveštaj službe obezbeđenja upravniku zavoda, odnosno direktoru Uprave za izvršenje krivičnih sankcija uz izveštaj službe obezbeđenja dostavljaju dva izveštaja lekara.

Pravilnik o tehničkim obeležjima i načinu upotrebe sredstava prinude propisuje posebnu proceduru unutrašnje kontrole opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude u slučaju kada je upotrebljeno vatreno oružje ili kada su sredstvom prinude nekome nanesene teške telesne povrede ili je izazvana smrt ili kad je sredstvo prinude upotrebljeno protiv više od tri lica. U tom slučaju direktor policije, odnosno načelnik područne policijske uprave u kojoj radi službenik koji je upotrebio sredstvo prinude, obrazuje komisiju od najmanje tri policijska službenika koja razmatra okolnosti upotrebe sredstava prinude, sačinjava zapisnik i daje mišljenje o tome da li je sredstvo prinude zakonito i stručno upotrebljeno (čl. 25, st. 1). To mišljenje se onda dostavlja policijskom službeniku zaduženom za procenu opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude, koji u slučaju da utvrdi